

0

HAMAR

ÅRSPLAN 2021-2022

Lovisenberg Barnehage

Innhold

Innhold.....	2
Barnehagens lovgrunnlag	3
Barnehagene i Hamar kommune 2021/2022	5
Presentasjon av barnehagen	8
Barnehagens verdigrunnlag	9
Barnehagens innhold og formål	13
Barnehagens fagområder	15
Barnehagens arbeidsmåter	17
Overganger	19
Andre samarbeidspartnere.....	20

Foto: Lars Martin Bøe

Vi har i årets årsplan valgt å bruke illustrasjoner som ligger på nettet.

Bilder av barna som går i Lovisenberg barnehage blir jevnlig lagt ut på MyKid

Barnehagens lovgrunnlag

Forord

Dette er årsplanen til Lovisenberg barnehage. Den vil være et arbeidsverktøy for de ansatte og til informasjon for foreldre, studenter og andre. Den vil vise hva vi vil vektlegger, og hvordan vi vil jobbe for å nå målene vi har satt oss.

Planen er styrt av: Lov om barnehagen, og rammeplanen. Barnehagen skal, ihht sentrale lover og forskrifter bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek og læring er sentrale begreper. I tillegg er sosial og

språklig kompetanse viktige områder for barnehagens læringsmål.

Lov om barnehager

I formålsparagrafen står det «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirking tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» Barnehageloven, 2005.

Du kan lese hele loven her:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Barnehagen er ifølge rammeplan for barnehagen en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Rammeplanen

Rammeplanen er en forskrift til Lov om barnehager og bygger på formålsparagrafen. Fra 1. august 2017 trådte den nye rammeplan for barnehager i kraft, du kan lese hele

forskriften her: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Synet på barn og barndom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagen som arena for omsorg, lek, læring og danning er sentrale prinsipper. Barnehagens verdigrunnlag skal gjenspeiles i det pedagogiske arbeidet, og barnets beste skal være et overordnet prinsipp. Planen fremhever betydningen av voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Sosial og språklig kompetanse samt sju fagområder er fremhevet med egne mål.

Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foresatte, eier og tilsynsmyndighet.

Taushetsplikt

Alle ansatte i barnehagen er underlagt forvaltningslovens regler om taushetsplikt. §20 Lov om barnehager.

Opplysningsplikt

Barnehagepersonalet - vanligvis styrer - har opplysningsplikt til sosial tjenesten og barneverntjenesten. §§21 og 22 Lov om barnehagen.

Barnehagene i Hamar kommune 2021/2022

I Hamar er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en oppvekstplan og en kvalitetsplan for barnehagene.

Oppvekstplanen

Oppvekstplanen er ett styringsdokument som legger føringer for en langsiktig kvalitetsutvikling av oppvekstsektoren i kommunen.

Planen kan leses her:

<https://www.hamar.kommune.no/getfile.php/13435941-1544616371/Bilder/OPPVEKTSPLAN%202018%202025.pdf>

Kvalitetsplanen

Kvalitetsplanen bygger på Nasjonale føringer/mål, kommunale føringer og virksomhetens føringer.

Kvalitetsplanen har følgende fokusområder: Tidlig innsats, relasjonskompetanse, språk og realfag.

Kvalitetsplanen skal bidra til å gi barna et likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet. Den skal sikre at alle barn får et godt og inkluderende læringsmiljø i en kultur for læring. Link

Tidlig innsats

Hamar kommune har et tverrfaglig og tverretattlig samarbeid for å sikre god utvikling hos barn. Vi benytter Kvello modellen og det innebærer at et tverrfaglig team observerer barna og barnehagen som system. Teamet består av representanter fra PPT, helsestasjon, barnevern og fysio- / ergoterapi. På bakgrunn av observasjoner skal hjelpeapparatet drøfte hva et godt barnehage tilbud er for hvert enkelt barn.

Digital kompetanse

I Hamar kommune er det vedtatt at det skal utvikles en digitaliseringsstrategi for bedre læring. Denne skal gjelde for barnehage og skole. I rammeplanen blir det understreket at barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring.

Ved bruk av digitale verktøy skal personale være aktive sammen med barna, og legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.

Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Relasjonskompetanse

Relasjonskompetanse er en forutsetning for å kunne etablere, utvikle, vedlikeholde og reparere relasjoner mellom mennesker, og det omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. (Spurkeland, 2015 & RP, 2017). Å omgås andre, skaffe oss venner, etablere nettverk, samarbeide og danne effektive grupper har sitt utgangspunkt i vår medfødte eller utviklede relasjonskompetanse. De ansattes oppgave er å gå foran som gode rollemodeller, samt legge til rette for vennskap, fellesskap og gode samspillsituasjoner barna i mellom.

Kultur for læring

Kultur for læring er en felles satsning for utvikling av en kultur for god utvikling og læring i hele Hedmark. Intensjonen med prosjektet er at barn og unge i Hedmark skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltagelse i samfunns- og arbeidsliv.

Du kan lese mer om prosjektet her:

<https://www.fylkesmannen.no/Hedmark/Barn-ehage-og-opplaring/Kultur-for-laring/>

Alle barnehagene arbeider med en kompetansepakke som er utarbeidet av SEPU, og vil i år være "Språkstimulerende læringsmiljøer".

Realfag

Hamar kommune er realfagskommune. Kommunen ønsker gjennom en felles realfagssatsing å utvikle det systematiske arbeidet med realfag i hele læringsløpet fra barnehagen og videre oppover i skolen. De overordnede målene er:

1. Barn og unges kompetanse skal forbedres i realfag gjennom fornyelse av fagene, bedre læring og økt motivasjon.
2. Andelen barn og unge på lavt nivå i matematikk skal reduseres.
3. Flere barn og unge skal prestere på høyt og avansert nivå i realfag.
4. Barnehagelærerens og lærerens kompetanse i realfag skal forbedres.
5. Hovedsatsningsområdet er matematikk og mål nr. 4 er vektlagt i kommunen

Språk

Å støtte barns tilegnelse av språk er en av barnehagens kjerneoppgaver.

Kommunikasjons- og språkkompetanse er viktig både for barnets liv her og nå og for barnets muligheter i fremtiden. (Språk i barnehagen, UDIR 2013)

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/sprak-i-barnehagen--mye-mer-enn-bare-prat/>

Personalet skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Personalet skal anerkjenne og verdsette barnas ulike språk og kommunikasjonsuttrykk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Samarbeid med helsestasjonen

Barnehagene samarbeider med helsestasjonen i Hamar om 2-årskontakt. Barnehagen kartlegger i samarbeid med

helsestasjonen barnets utviklingsområder for å sikre best mulig kvalitet på 2 – årskontakten.

Presentasjon av barnehagen

Presentasjon av Lovisenberg barnehage

Barnehagen er en kommunal barnehage som ble bygget i 1988.

2004- 2005 ble det bygget på en avdeling.

Barnehagen har i dag 50 godkjente plasser for barn i alderen 1-6 år.

Avdelingene heter:

HELENE HAREFRØKEN, BOLLA PINNSVIN og NØTTELITEN.

Lovisenberg barnehage ligger i naturskjønne omgivelser i utkanten av Hamar. Barnehagen har et flott uteområde og er omgitt av gårder, dyrket mark og skog. Både utelekeplassen og nærmiljøet gir fine muligheter til variert og spennende friluftsliv året rundt. Barnehagen er miljøfyrtårnsertifisert.

Barnehageåret 2021 - 2022 er strukturert på følgende måte:

- * en avdeling for 4 ett-åringer, 9 to-åringer og 1 tre-åring- Helene Harefrøken
- * en avdeling for 5 fem-åringer, 5 fire-åringer og 6 tre-åringer - Nøtteliten
- * en avdeling for 8 fem-åringer, 8 fire-åringer og 2 tre-åringer - Bolla Pinnsvin

Planleggingsdager 2021-2022

11,12 og 13 august, 26 november 2021

28 januar og 16 mai 2022

Det lages månedsbrev hver måned der foreldrene får det de trenger av informasjon, dette legges ut i MyKid som er barnehagens digitale plattform.

ANSATTE BARNEHAGEÅRET 2021-2022					
Hanne Borg-100%		Styrer		Mob.nr: 95982807	
BOLLA PINNSVIN		NØTTELITEN		HELENE HAREFRØKEN	
Laila E. Selmer Mikkelsen-100%	PL	Linda Magnussen-60%	PL	Mia Hornseth Røsten- 100%	PL
Anita Ilseth Lillemæhlum-80%	FA	Birgitte Røros – 100%	BL	Marianne Bjørge Pettersen-100%	BL
Hege Hegsvold-100%	FA	Elin Torp Didriksen – 40%	BL	Heidi Nystuen-100%	FA
Grete Haakenstad Hoelstad-20%	A	Hanne K. Solbakken-80%	FA	Astrid Nohr – 100%	A
Banaz Hassan (vikar)	A	Grete Haakenstad Hoelstad- 20%	A	Gina Andreassen - 75%	A
		Hermine M. Olsen-100%	L	Nataliya Levandovska- 60%	SR
				Lajan Sayid	SR
PL= pedagogisk leder – BL= barnehagelærer – FA= Fagarbeider – A= Assistent – L= Lærling SR= støtteressurs					

Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn i barnehagen får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden (RP-2017).

Småbarnsalderen er ikke en livsfase som i hovedsak handler om forberedelser til voksenlivet, men en fase der det enkelte barn skal vokse ut fra egne forutsetninger og oppleve å bli sett og respektert som seg selv (St. meld. 24 (2012-2013)) Barnet kommer med ulike forutsetninger, medfødte og miljømessige, og skal møtes som de unike individene de er.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter (RP-2017).

Barnehagedeltakelse er på mange måter en trening i demokratiforståelse. Å få være en del av et barnefellesskap som ledes av et kompetente personale, fremmer følelsen av tilhørighet, respekt og forståelse for andre og bidrar til å utvikle sosial kompetanse. (St.meld.nr. 24 2012-2013).

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på (RP-2017).

Barnehagen skal synliggjøre mangfoldet som finnes i samfunnet, og respekten for ulike måter å tenke, tro og leve på. Den enkelte skal anerkjennes for den man er, og oppleve seg som en viktig del av fellesskapet på tross av hvor forskjellige vi er. Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet, og synliggjøre variasjoner i verdier, religion, livssyn og familieformer.

For å kunne forvalte og utvikle morgendagens samfunn, er det viktig at barnet tidlig lærer verdien av å møte andre med respekt uavhengig av hverandres forskjeller. Barnet må lære å se seg selv som en viktig del av fellesskapet hvor det man velger kan ha konsekvenser for framtiden og andre mennesker. Nye teknologiske muligheter, økende migrasjon og miljøutfordringer er sentrale utviklingstrekk som ikke bare kan håndteres med kunnskap og kompetanse. Det kreves også et verdigrunnlag som rettesnor for mange av de valgene som hver og en må ta. (St. meld 19 (2015-2016))

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møte og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling. (RP – 2017)

Alle barn skal ha samme mulighet til å bli sett og hørt, og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen, uansett kjønn. Vi fremmer likeverd ved å vise respekt for ulikhetene som finnes både i personalet og i barnegruppa. Vi møter små og store på en likeverdig måte. Vi viser med ord og handling at vi har respekt for det som er ulikt, forebygger diskriminering og har fokus på menneskeverd og gode relasjoner.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen (RP-2017).

Alle kommunale barnehager i Hamar er miljøsertifisert. Å være miljøsertifisert er en kontinuerlig prosess, som involverer alle områder av virksomheten vår. Holdninger og verdier, samt konkrete handlinger er viktig i miljøarbeidet. Barnehagen skal jobbe for å etablere sunne holdninger. Vi skal formidle kunnskap om natur, miljøvern og god praksis for et bærekraftig samfunn. Hamar Naturskole er en viktig bidragsyter i dette arbeidet.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner (RP-2017). I Hamars kommunale barnehager serveres det lunsj minimum 3 dg pr uke 10 mnd i året.

Hamar kommune har en handlingsplan mot mobbing for barnehagene. Vi har nulltoleranse mot mobbing.

<https://www.hamar.kommune.no/getfile.php/13351970-1474280448/Bilder/Hamar/Artikkelbilder/Organisasjonen/Barnehage/mobbing%20i%20bygg%20HANDLINGSPLAN%20MOT%20MOBBING.pdf>

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon.

Psykososialt barnehagemiljø

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon.

Vi som jobber i barnehagen har et særskilt ansvar for å ivareta barnas psykososiale miljø. Det ble i 2020 tilføyd et kapittel i barnehageloven, kapittel 8.

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Denne paragrafen er ny og gir regler om nulltoleranse og forebyggende arbeid i barnehagen.

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø(aktivitetsplikt)

Denne paragrafen skal sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø og at alle som arbeider i barnehagen har plikt til å følge med og gripe inn hvis de får mistanke eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Denne bestemmelsen er ny og fastsetter en skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn (Barnehageloven, 2020).

Hamar kommune har en handlingsplan mot mobbing for barnehagene, i tillegg har vi også utarbeidet en tiltaksplan når mobbing og krenkelser skjer, samt en aktivitetsplan som skal iverksettes når vi opplever at barna ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

<https://www.hamar.kommune.no/getfile.php/13351970-1474280448/Bilder/Hamar/Artikkelbilder/Organisasjonen/Barnehage/mobbing%20i%20bygg%20HANDLINGSPLAN%20MOT%20MOBBING.pdf>

Barnehagens innhold og formål

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er med-skapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede. Barnas fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

(RP-2017) leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er med-skapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede. Barnas fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna. (RP-2017)

Omsorg

Omsorg handler om trygghet, tilstedeværelse og raushet. Omsorg skal være en del av barns hverdag i barnehagen. Kjennetegn på god omsorg er et nært og tilgjengelig personale, som har evne og vilje til innlevelse og samspill. Alle barn trenger kjærlighet, trøst og kos. Barna skal møte tydelige og forutsigbare ansatte som anerkjenner deres følelser, tolker og støtter dem i å sette ord på hvordan de har det. Personalet i barnehagen skal hjelpe barna til å regulere følelser og atferd.

Lek

Kjennetegn på lek er at den er prosessorientert, indre motivert, frivillig og spontan. Lek er kreativ virksomhet. Leken i barnehagen er kjernen i pedagogisk praksis. Lek er avgjørende for barns trivsel, læring og utvikling. Barns lek skal ha en sentral plass i hverdagen, fordi den har en egenverdi og samtidig bidrar til barns utvikling og læring. Spesielt utvikles språklig og sosial samhandling gjennom lekaktiviteter. Personalet skal planlegge og tilrettelegge slik at det blir tid og rom for leken. Det kreves kunnskaper, systematisk observasjon, og en bevisst holdning til voksenrollen, for å skape og bevare gode lekemiljøer for barna.

Danning

Danning kan forstås som en kontinuerlig prosess som skjer i og med alle mennesker innenfor et sosialt og kulturelt fellesskap. Vi skaper oss selv og blir skapt i møte med andre mennesker, med kultur og historie, natur og samfunn. Det handler om hvordan vi forholder oss til verden og andre mennesker og hvordan vi blir forandret i disse møtene. Danning er en livslang prosess som handler om hvordan vi som mennesker utvikler evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske

felleskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Læring

I barnehagen foregår det både formelle og uformelle læringssituasjoner, og hele personalet skal ha et aktivt forhold til barnas læringsprosesser. Barna skal oppleve et stimulerende miljø i barnehagen som bidrar til at de får lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Personalet skal støtte og anerkjenne barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær, og det skal gis utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Personalet skal skape et godt læringsfellesskap slik at alle barn får delta i egen og andres læring. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal barna utvikle ferdigheter, kunnskaper og holdninger gjennom sosialt samspill med andre barn og voksne, slik at de opplever å bety noe for andre. Barns sosiale kompetanse styrkes i samvær med andre og er nødvendig for å kunne inngå i en vennsksrelasjon. Å oppleve vennskap berører mange svært sentrale sider av det å være et menneske. Vennsksrelasjoner rommer både glede over å være sammen, glede over fellesskapsfølelse, opplevelse av å skape mening sammen og felles humor. Men det innebærer også mulighet for konflikter og utestengelse. Utvikling av sosial kompetanse er derfor et av satsningsområdene i Hamar kommune.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter (RP-2017)

Nedenfor følger et kort utdrag av de 7 fagområdene som barnehagen er pålagt å følge, jfr. Rammeplan. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barn nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær. Som dere vil se vil hvert fagområde dekke et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder er ofte representert samtidig i temaopplegg, og i

forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet.

Slik jobber vi med fagområdene i barnehage:

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse gjennom flere kommunikasjonsformer. Vi skal bidra at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (RP-2017)

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal tilrettelegge for at barna kan tilegne seg gode vaner når det gjelder bevegelsesglede, matglede og matkultur. De skal kunne oppleve motivasjon og mestring utfra egne forutsetninger. Dette handler blant annet om å bli kjent med sine egne behov og kjennskap til hvordan kroppen fungerer. Personalet skal være aktive i å støtte og utfordre barna til variert fysisk lek. (RP-2017)

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen skal gi barna estetiske erfaringer med kunst, kultur, og legge til rette for utforsking, fordypning og progresjon. Det kan omfatte ulike uttrykksformer som billedkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, film, arkitektur og design. (RP-2017)

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme barns forståelse for naturens egenart og behovet for å ta vare på naturen. Barnehagen skal bidra til at barna får innsikt i viktigheten av å bevare biologisk mangfold og for bærekraftig utvikling. (RP-2017)

Antall, rom og form

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan oppdage, utforske og skape strukturer, forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og gjøre barna i stand til å oppdage matematikk i dagliglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur. De skal oppfordres til å være medskapende og kreative. Vi skal stimulere barns undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. (RP-2017)

Etikk, religion og filosofi

Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn som speiler seg i barnehagen. Barnehagen skal interesse for mangfold og forståelsen for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål,

skal barna få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal vi i barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. (RP-2017)

Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker, slik at barna kan oppleve tilhørighet til sitt nærmiljø. Kulturelt mangfold og ulike levemåter er en del av dette fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere, og få begynnende kjennskap til menneskerettigheter. (RP-2017)

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning.

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.. (RP-17)

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen

synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. (RP-2017)

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Det kan også bidra til en åpen diskusjon om barnehagens formål, innhold og oppgaver. Faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget (RP-2017)

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. (RP-2017)

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. (RP-2017)

Pedagogisk analyse

Barnehagene skal benytte pedagogisk analyse i alt forbedrings – og utviklingsarbeid.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Sammen med foreldrene skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet skal ha barnets beste som mål.

Foreldrerådet består av alle foreldrene og skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at barnehagen og foreldrene skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ og skal uttale seg om saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet. (RP-2017)

Overganger

Tilvenning

Når et barn begynner i barnehagen, er det en stor overgang i barnets liv. Barnet får flere omsorgspersoner å forholde seg til. Barnehagen må derfor skape en god og trygg barnehagestart for barnet i samarbeid med foreldrene. Barnehagen har ansvaret for å legge til rette for dette, ved å organisere hverdagen slik at rutiner, rom og tid tilpasses de nye barna og deres behov. Både forskning og erfaringer peker på viktigheten av å bruke tid på en gradvis tilvenning for barnet. Generelt trenger yngre barn lenger tilvenningstid. Det er viktig at foresatte som følger barnet setter av nok tid i oppstarten for å kunne delta i noen av barnehagens aktiviteter og rutiner sammen med barnet og ellers være tilgjengelig den første tiden. I overgangen må det være tett dialog mellom barnehagen og hjemmet, slik at individuelle tilpasninger kan gjøres.

Vi inviterer alle foreldre til et foreldremøte etter at de har fått plass tilbud. Her informeres det om hvordan dagliglivet i barnehagen er.

Et eksempel på hvordan en tilvenning kan være ser slik ut:

Dag 1. Foreldre og barn kommer kl.09.00 og er sammen i barnehagen frem til måltid kl.10.45. De blir møtt av en voksen som har ansvaret for barnet den første tiden.

Skjemaene som ble delt ut på vårens foreldremøte leveres ferdig utfyllt.

Dag 2. Foreldre og barn kommer kl. 09.00. Foreldrene er der en liten stund, så er barnet der alene sammen med den voksne som har tatt imot dere. Foreldre kan enten vente i et annet rom i barnehagen, eller gå hjem- for så å være tilgjengelig på telefon. Da spiser barnet sammen med resten av barna, og blir hentet etterpå, ca.kl.11.30

Dag 3. Foreldre leverer barnet, og går etter kort tid- når det kjennes greit. Da kan barnet være i barnehagen sammen med de andre barna og voksne frem til ca.14.00. Da kan foreldre hente.

Det er viktig at dagene ikke blir så lange den første tiden i barnehagen. Dette fordi barnet skal oppleve trygghet i å bli levert med full visshet om at det også blir hentet. Det er også veldig mange inntrykk og opplevelser som skal fordøyes den første tiden, så barna blir slitne. Utover dette vurderes behovet for det enkelte barnet individuelt i samarbeid med pedagogisk leder/ ansvarlig personale. Det er viktig for oss at tilvenningen skjer så smidig som mulig og til barns beste.

Innad i Barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (RP-2017)

Bytte av avdeling Ved bytte av avdeling går barnet på besøk til sin nye avdeling flere ganger før sommeren. De tar med seg matpakke si og spiser på sin nye avdeling og får god anledning til å bli kjent med de voksne. Der det er mulig flytter vi på

personalet slik at barna kan forholde seg til noen de kjenner fra før.

Skole

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt SFO. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. (RP-2017).

Hamar kommune har egne rutiner for samarbeid rundt skolestart for de eldste barna i barnehagen. Barnehagen har gjennom året skoleforberedende aktiviteter med fokus på basisferdigheter på alle utviklingsområder, som for eksempel sosial kompetanse og språkutvikling. Vi utveksler informasjon til skolen, etter samtykke fra foreldrene.

Andre samarbeidspartnere

Foreldresamarbeid

Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg (SU), Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU), foreldremøter og foreldresamtaler. Det skal være et godt samarbeid mellom hjem og barnehage. Foreldresamarbeidet foregår både i gruppe, og enkeltvis. Foreldre skal være trygge på at barna har det godt i barnehagen, at de blir sett, hørt, respektert og at de får delta i et godt fellesskap. Slik gjør vi det:

Daglig kontakt

Hvert enkelt barn skal oppleve å bli møtt med et "hei" og avslutte dagen med et "hadet". Gjensidig informasjon blir gitt i bringe og hentesituasjon og eller på MyKid
Daglig kontakt

Dagstavle

Dagstavlen skriver vi på MyKid og den forteller litt om dagen som har gått.

Månedspan

Vi skriver månedsplan. Den legges ut på MyKid. Her gir vi informasjon om hva som skjer på avdelingen kommende måned og hvordan det gikk med det vi planla forrige måned.

Foreldremøter	Vi holder foreldremøter 1-2 ganger i året. Et på høsten og et på våren hvis SU og de ansatte finner et tema eller ved behov
Foreldresamtaler	Det blir avholdt foreldresamtaler hver høst, på våren er det valgfritt.
2-års kontakt	Innen 3 mnd. etter fylte 2 år, skal det holdes en 2- års samtale i barnehagen. Denne innkaller vi til. Da er det gjennomgang av et felles kommunalt observasjonsskjema som er brukt i forhold til 2- åringen. Denne samtalen foregår mellom førskolelærer/ped.leder og foreldre. Helsestasjonen innkaller til samtale i etterkant av gjennomført 2-års samtale i barnehagen.
Foreldreråd.	Alle foreldre/foresatte til barn i barnehagen utgjør foreldrerådet. Dette organet skal ivaretas barns og foreldrenes interesser for å sikre barna gode utviklings- og aktivitetsmuligheter. Foreldrerådet kan selv ta initiativ til å holde møter i barnehagen, med og uten personalet tilstede
FAU	Arbeidsutvalget består av to foreldre fra hver avdeling. Oppgaver for FAU kan være: dugnad, 17.mai, grøttest, skidag mm.
Samarbeidsutvalget (SU)	SU består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Styrer er sekretær. Barnehagens eier (Hamar kommune) kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. I barnehagelovens § 2 er det bestemt at SU skal fastsette årsplanen for barnehagens pedagogiske virksomhet.

Andre samarbeidspartnere

Kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er godt koordinert. Både foreldre og barnehagen kan ha behov for å samarbeide med ulike hjelpeinstanser. Ved et sånt samarbeid må bestemmelsene om taushets- og opplysningsplikt i barnehageloven og annet regelverk overholdes.

PPT	Helsestasjonen
Logopedtjenesten	Barneverntjenesten
Småbarnsteam	Bedriftshelsetjenesten
Utdanningsinstitusjoner	NAV

Lovisenberg barnehage tar imot studenter fra Inn. I inneværende år har vi en pedagogisk leder som har veiledning og som kan ta imot studenter. I tillegg er Lovisenberg barnehage en lærlingebarnehage. Dette går litt på rundgang, men vi har veileder som loser lærlingene gjennom første året i læretiden. Vi tar også imot studenter fra Storhamar videregående skole. Å ha studenter i barnehagen gjør oss mer bevisste og vi får innblikk i den nyeste forskningen på fagfeltet.

